

P R O T O K Ó Ł Nr 8/89

z posiedzenia Państwowej Komisji Wyborczej
w dniu 1 czerwca 1989 r.

Porządek dzienny posiedzenia:

1. Informacja Inspekcji Państwowej Komisji Wyborczej o stanie prac wyborczych, a w szczególności, dot.:
  - przebiegu druku i korekty kart do głosowania,
  - ustaleń organizacyjnych o pracy komisji wyborczych w okresie bezpośrednio poprzedzającym dzień wyborów oraz dla ustalenia wyników głosowania i wyników wyborów do Sejmu i Senatu.
2. Plan organizacji pracy Państwowej Komisji Wyborczej w okresie od 3 - 5 czerwca 1989 r.
3. Wytyczne Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie zadań i trybu pracy komisji wyborczych w przygotowaniu i przeprowadzeniu wyborów do Sejmu i Senatu PRL - ponowne głosowanie w dniu 18 czerwca 1989 r.
4. Projekty obwieszczeń Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie podania do publicznej wiadomości wyników głosowania i wyników wyborów do Sejmu i Senatu PRL.
5. Rozpatrzenie odwołań od uchwał okręgowych i wojewódzkich komisji wyborczych.
6. Sprawy różne.

Obecni na posiedzeniu:

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej	- Alfons KLAFKOWSKI
Zastępcy Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej	- Zygmunt CZARZASTY - Bernard WIDERA - Edward ZGŁOBICKI - Andrzej ZOLL

Sekretarz Państwowej
Komisji Wyborczej

- Jerzy BREITKOPF

Członkowie Państwowej
Komisji Wyborczej:

- Piotr ANDRZEJEWSKI
- Barbara BLICHARZ
- Jerzy CIEMNIEWSKI
- Roman DRECKI
- Józef KLIŚ
- Tadeusz KNAP
- Tadeusz KOJDER
- Wacław KUPPER
- Anatol LAWINA
- Wojciech OBARSKI
- Wacław SUTKOWSKI
- Zofia WASILKOWSKA
- Marek WIŚNIEWSKI
- Janina ZAKRZEWSKA

Lista obecności stanowi załącznik do protokołu (zał.nr 1).

Na posiedzeniu ponadto byli obecni:

Dyrektor Biura
Rad Narodowych KRP

- Miłosz WILKANOWICZ

Wicedyrektor Biura
Rad Narodowych KRP

- Kazimierz W.CZAPLICKI

Dyrektor Biura Prawnego KRP

- Andrzej BANCER

Wicedyrektor Biura
Prawnego KRP

- Grażyna IGNASZCZAK

Dyrektor Biura
Prezydialnego KRP

- Krystyna SIBILSKA-STELMASZCZYK

Dyrektor-Rzecznik Prasowy
KRP

- Bohdan SZCZEŚNIAK

Doradca Szefa Kancelarii
Rady Państwa

- Andrzej KOZIK

Posiedzeniu przewodniczył Alfons Klafkowski - Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej.

Przed przystąpieniem do realizacji porządku obrad Państwowa Komisja Wyborcza ustosunkowała się do niektórych wypowiedzi, w związku z wyborami do Sejmu i Senatu, w środkach masowego przekazu.

Przewodniczący Komisji Alfons Klafkowski poinformował, że na łamach Gazety Wyborczej nr 18 z dnia 1 czerwca 1989 r. ukazała się instrukcja Biura Komitetu Obywatelskiego "Solidarność" dla biur wyborczych Komitetów Obywatelskich "Solidarność" w sprawie zbierania nieoficjalnych danych dot. wyników głosowania i wyników wyborów w dniu 4 czerwca br., w celu dodatkowej weryfikacji wyników oficjalnych.

Przewodniczący określił ww. działania Biura Komitetu Obywatelskiego "Solidarność" jako sprzeczne z prawem i zwrócił się do Państwowej Komisji Wyborczej o wyrażenie stanowczego sprzeciwu w tej sprawie. W wyniku dyskusji, w której uczestniczyli: Jerzy Breitkopf, Jerzy Ciemniowski, Zygmunt Czarzasty, Roman Drecki, Alfons Klafkowski, Tadeusz Knap, Wacław Kupper, Anatol Lawina, Wacław Sutkowski, Janina Zakrzewska, Edward Zgłobicki i Andrzej Zoll -

Państwowa Komisja Wyborcza przyjęła oświadczenie dla PAP następującej treści:

"Państwowa Komisja Wyborcza po zapoznaniu się z opublikowaną w "Gazecie Wyborczej" z dnia 1 czerwca br. instrukcją Biura Komitetu Obywatelskiego "Solidarność" w sprawie zbierania z obwodów wyborczych wyników głosowania do Sejmu i Senatu, jak stwierdza Biuro Komitetu Obywatelskiego dla "dodatkowej weryfikacji oficjalnych" wyników głosowania i wyborów - wyraża swój stanowczy sprzeciw wobec takiego oświadczenia naruszającego dobre obyczaje.

Do weryfikacji oficjalnych wyników głosowania i wyborów uprawnione są wyłącznie organy państwowe wskazane w Ordynacji wyborczej.

Ogłoszenie nieoficjalnych wyników przed ich ogłoszeniem przez Państwową Komisję Wyborczą może podważyć zaufanie do pracy komisji wyborczych, pracujących w składach zapewniających kontrolę wszystkich stron biorących udział w wyborach".

Jerzy Ciemniwski i Anatol Lawina nie podzielili stanowiska PKW, przy czym Jerzy Ciemniwski zastrzegł sobie prawo prezentowania w wywiadach prasowych własnego stanowiska w ww. sprawie. Kserokopia artykułu Biura Komitetu Obywatelskiego "Solidarność" zamieszczonego w "Gazecie Wyborczej" z dnia 1.06.1989 r. stanowi załącznik do protokołu (zał.nr 2).

Andrzej Zoll podniósł sprawę wypowiedzi sędziego Sądu Najwyższego ob.Zenona Marmaja w Dzienniku Telewizyjnym, powtórzonej w Komunikacji PAP-u opublikowanym 31 maja br. w "Życiu Warszawy", w której mylnie poinformował on wyborców, że karta całkowicie przekreślona jest nieważna.

Andrzej Zoll zaproponował, by Państwowa Komisja Wyborcza wydała w tej sprawie stosowne oświadczenie i podała je do wiadomości wyborców w głównym wydaniu Dziennika Telewizyjnego oraz w komunikacji PAP z posiedzenia.

Nawiązując do tej wypowiedzi Zygmunt Czarzasty zwrócił uwagę na potrzebę podkreślenia, że przekreślając całą kartę do głosowania wyborca winien to uczynić w taki sposób, by nie było wątpliwości co do wyrażonej przezeń woli. W tym świetle, stwierdził, należałoby anulować przykład karty ważnej, uznanej za całkowicie przekreśloną - zamieszczony na str.12 Wytycznych PKW z dnia 4 maja 1989r.

W dyskusji wypowiedzieli się: Piotr Andrzejewski, Jerzy Breitkopf, Jerzy Ciemniwski, Zygmunt Czarzasty, Alfons Klafkowski, Tadeusz Knap, Anatol Lawina, Zofia Wasilkowska, Marek Wiśniewski, Bernard Widera, Janina Zakrzewska i Andrzej Zoll.

Państwowa Komisja Wyborcza przyjęła oświadczenie:

"Państwowa Komisja Wyborcza po zapoznaniu się z tekstem telewizyjnego wystąpienia sędziego Sądu Najwyższego Zenona Marmaja oraz komunikatu PAP-u z dnia 31 maja br. wyraża swoje głębokie ubolewanie z powodu zawartej w nich dezinformacji i lekceważenia ustaleń PKW, odnośnie interpretacji art.71 ust.1 Ordynacji wyborczej. Zgodnie z Wytycznymi PKW z dnia 4 maja br. sposób skreślenia nie wpływa na ważność oddanego głosu, jeżeli wyborca jednoznacznie wyraził swoją wolę co do wszystkich umieszczonych na karcie kandydatów", które postanowiła opublikować w komunikacji PAP z posiedzenia.

Ponadto Komisja upoważniła Janinę Zakrzewską i Jerzego Breitkopfa do wystąpienia w imieniu PKW w Dzienniku TV dla wyjaśnienia warunków głosowania. Komisja wyraziła zgodę, by Sekretarz Państwowej Komisji Wyborczej Jerzy Breitkopf w teleksie adresowanym do przewodniczących komisji wyborczych anulował zamieszczony na str.12 Wytycznych PKW z dnia 4 maja br. przykład karty ważnej, uznanej za całkowicie przekreśloną. Komisja postanowiła zmienić porządek obrad i pkt.1 rozpatrzyć jako ostatni.

Do pkt.2 porządku obrad:

Po zapoznaniu się z projektem Planu organizacji pracy Państwowej Komisji Wyborczej w okresie od 3 - 5 czerwca br. - Komisja uznała, że nie ma potrzeby pełnienia dyżurów przez członków PKW w dniu 3 czerwca, oraz w nocy z 3 na 4 czerwca a także, że Komisja w pełnym składzie winna dyżurować od godz.11 w dniu 5 czerwca br.

Państwowa Komisja Wyborcza przyjęła plan pracy z ww.poprawkami.

Plan organizacji pracy PKW stanowi załącznik do protokołu (zał.nr 3).

Do pkt.3 porządku obrad:

Państwowa Komisja Wyborcza rozpatrzyła projekt Wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie zadań i trybu pracy komisji wyborczych w przygotowaniu i przeprowadzeniu wyborów do Sejmu i Senatu PRL dot.ponownego głosowania w dniu 18 czerwca 1989 r.

Komisja w całości aprobowwała ww.projekt wyjaśniając dodatkowo, że w pracach komisji wyborczych w dniu 18 czerwca br. uczestniczą mężowie zaufania zgłoszeni do wyborów w dniu 4 czerwca br., a jedynie w razie konieczności dokonania zmiany mogą to być nowo zgłoszone osoby.

Komisja potwierdziła zasadę, że ponownego głosowania dokonuje się na podstawie spisów wyborców z dnia 4 czerwca br. Wytyczne Państwowej Komisji Wyborczej dot.ponownego głosowania stanowią załącznik do protokołu (zał.nr 4).

Do pkt.4 porządku obrad:

Państwowa Komisja Wyborcza w pełni zaakceptowała przygotowane projekty obwieszczeń Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie podania do publicznej wiadomości wyników głosowania i wyników wyborów do Sejmu i Senatu PRL.

Projekty obwieszczeń stanowią załączniki do protokołu (zał.nr 5 i 6).

Do pkt.5 porządku dziennego:

1) Państwowa Komisja Wyborcza rozpatrzyła protest wniesiony przez ob.Wojciecha Karkucińskiego przeciwko decyzji Okręgowej Komisji Wyborczej w Szczecinie w sprawie skreślenia z rejestru kandydatów na posła w okręgu wyborczym nr 91, do mandatu nr 357 przeznaczonego dla kandydatów członków PZPR - i postanowiła utrzymać w mocy tę decyzję. Komisja uznała, że wydalenie z szeregów PZPR oznacza utratę prawa wybieralności do mandatu przeznaczonego dla członków PZPR.

2) Państwowa Komisja Wyborcza rozpatrzyła ponowne odwołanie ob.Bogusława Mąsiora od uchwały Okręgowej Komisji Wyborczej w Jaworznie o skreśleniu go z rejestru kandydatów na posłów w okręgu wyborczym nr 34, do mandatu nr 130 przeznaczonego dla członków PZPR - i postanowiła podtrzymać swoje stanowisko z dnia 26 maja 1989 r. Komisja uznała, że warunki uprawniające ob.Mąsiora do kandydowania do mandatu przeznaczonego dla członków PZPR nie uległy zmianie, bowiem nadal jest on wydalony z PZPR.

3) Państwowa Komisja Wyborcza rozpatrzyła protest wniesiony przez ob.Henryka Paszka z okręgu wyborczego nr 39 w Tychach przeciwko umieszczeniu przy nazwisku kandydata na posła symbolu werbalnego "niezależny bezpartyjny" - i postanowiła utrzymać w mocy tę uchwałę.

Komisja uznała, że zamieszczanie symboli werbalnych dot.orientacji politycznej jest indywidualnym uprawnieniem kandydata i następuje na jego życzenie.

4) Państwowa Komisja Wyborcza rozpatrzyła protest wniesiony przez ob.Tadeusza Chrobaka na uchwałę Wojewódzkiej Komisji Wyborczej w Tarnowie dot.zamieszczenia w obwieszczeniu wyborczym

niezgodnych z prawdą danych dot. kandydata na senatora ob. Stanisława Chrobaka - i postanowiła utrzymać w mocy tę uchwałę. Komisja uznała, że zapis zawarty w obwieszczeniu jest zgodny z treścią zgłoszenia i oświadczenia kandydata o zgodzie na kandydowanie.

5) Państwowa Komisja Wyborcza rozpatrzyła protest pełnomocników ob. Zbigniewa Demidowa, kandydata na senatora w woj. wrocławskim przeciwko decyzji PKW odmawiającej zamieszczenia w obwieszczeniu wyborczym danych, iż kandydat "zwolniony został z pracy po zawiadomieniu o nadużyciach na polskich budowach eksportowych" - i postanowiła utrzymać w mocy tę decyzję. Komisja uznała, że informacja o warunkach zwolnienia z pracy nie stanowi orientacji politycznej kandydata, natomiast został zamieszczony zapis, że kandydat jest bezrobotny.

6) Państwowa Komisja Wyborcza rozpatrzyła odwołanie ob. Stefana Pastuszewskiego od uchwały Okręgowej Komisji Wyborczej nr 13 w Bydgoszczy o odmowie umieszczenia w obwieszczeniu wyborczym symbolu werbalnego "Solidarność" z zachowaniem stylistyki liternictwa i w kolorze czerwonym - i postanowiła uchylić tę uchwałę i pouczyć Okręgową Komisję Wyborczą, że winna zamieścić na życzenie kandydata jego symbol werbalny "Solidarność" z zachowaniem stylistyki liternictwa, lecz w czarnym kolorze.

7) Państwowa Komisja Wyborcza ustosunkowała się do zapytania Okręgowej Komisji Wyborczej nr 77 w Poznaniu, czy tocząca się sprawa karna może być podstawą skreślenia kandydata z rejestru. PKW uznała, że w świetle art. 49 Ordynacji wyborczej do Sejmu brak jest podstaw do skreślenia ob. Wojciecha Kornowskiego z rejestru kandydatów na posła.

8) Państwowa Komisja Wyborcza po ponownym rozpatrzeniu odwołania ob. Mariana Romana Starownika od uchwały Okręgowej Komisji Wyborczej w Lubartowie o odmowie zamieszczenia przy jego nazwisku w obwieszczeniu wyborczym zwrotu "rolnik" postanowiła utrzymać w mocy tę uchwałę. Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, że rejestracja kandydata nastąpiła zgodnie z treścią zgłoszenia.

9) Państwowa Komisja Wyborcza rozpatrzyła odwołanie ob. Jana Greka Gozdka od uchwały Wojewódzkiej Komisji Wyborczej w Kielcach o odmowie rejestracji zgłoszenia - i postanowiła utrzymać w mocy tę uchwałę. Komisja stwierdziła, że zgłoszenie kandydatury nie odpowiada warunkom określonym w art.6 ust.3 Ordynacji wyborczej do Senatu.

Państwowa Komisja Wyborcza ustosunkowała się do zapytań:

- WKW w Poznaniu - czy można przystąpić do obliczania głosów przed powrotem z rejonów wszystkich członków Komisji?
Państwowa Komisja Wyborcza uznała, że jest to dopuszczalne, ale za zgodą tych członków, którzy nie powrócili oraz z zachowaniem pluralistycznego składu Komisji.
- WKW w Katowicach - czy można otwierać w rejonach koperty zawierające wyniki głosowania w obwodzie?
Państwowa Komisja Wyborcza uznała za niedopuszczalne otwieranie kopert w rejonie.
- OKW nr 94 w Tarnobrzegu - czy obwodowe komisje wyborcze mogą stemplować karty do głosowania swoją pieczęcią?
Państwowa Komisja Wyborcza wyjaśniła, że jest to niedopuszczalne.
- Wojewódzkiego Biura Wyborczego w Tarnobrzegu - czy możliwe jest sporządzanie protokołów o wynikach głosowania w 3 egz.?
Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, że w świetle Ordynacji wyborczej do Sejmu nie jest to możliwe.
- OKW nr 33 w Sosnowcu - czy możliwe jest zgłoszenie męża zaufania za pośrednictwem poczty?
Państwowa Komisja Wyborcza uznała to za dopuszczalne.
- Obywatelskiego Komitetu "Solidarność" w Krośnie, który protestuje przeciwko składom obwodowych komisji wyborczych i pyta czy można jeszcze zgłosić przedstawicieli do tych komisji?
Państwowa Komisja Wyborcza uznała, że zgłaszanie przedstawicieli do obwodowych komisji wyborczych nie jest już możliwe, ale proponowała, by ci przedstawiciele zostali zgłoszeni jako mężowie zaufania.

Do pkt.1 porządku obrad:

Sekretarz Państwowej Komisji Wyborczej Jerzy Breitkopf złożył informację Inspekcji PKW o stanie prac wyborczych, sporządzona na podstawie wyników badania przeprowadzonego w dniach 28-30 maja br. Komisja przyjęła informację do wiadomości. Informacja stanowi załącznik do protokołu (zał.nr 7).

Do pkt.6 porządku obrad:

Sekretarz Państwowej Komisji Wyborczej poprosił Komisję o stanowisko, czy ma zwrócić się do Komendy Głównej MO o zapewnienie eskorty milicyjnej samochodom wiozącym członków komisji wyborczych do Państwowej Komisji Wyborczej z protokołami i dokumentacją wyborczą.

Komisja upoważniła Sekretarza PKW do wystąpienia o zapewnienie eskorty MO.

Andrzej Zoll zwrócił uwagę, że w woj.stołecznym warszawskim i krakowskim brak niezbędnej informacji o siedzibach lokali wyborczych.

Komisja postanowiła w komunikacie PAP z powiedzenia zwrócić się do terenowych organów administracji państwowej o pełne poinformowanie wyborców o siedzibach lokali wyborczych.

Andrzej Zoll podniósł również problem żywienia mężów zaufania - ustalono, że będzie to rozwiązywane lokalnie.

Piotr Andrzejewski powiadomił, iż miał sygnał, że w Płocku karty do głosowania przechowywane są w pomieszczeniu ogólnodostępnym i nie są właściwie zabezpieczone.

Komisja postanowiła zlecić Inspekcji PKW wyjaśnienie tej sprawy.

Przewodniczący Komisji Alfons Klafkowski zgłosił problem akredytacji dziennikarzy w obwodach za granicą. Państwowa Komisja Wyborcza wyraziła pogląd, że zgodę na akredytację winni wydawać ambasadorowie PRL.

Na tym posiedzenie zakończono.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Alfons Klafkowski

Sporządziła:
Mirosława Elerowska
Gł.specjalista
w Biurze Rad Narodowych
KRP

L I S T A O B E C N O Ś C I

członków Państwowej Komisji Wyborczej
na posiedzeniu w dniu ...1.czerwca.1989.r...

Lp.	Nazwisko i imię	Funkcja	Podpis
1	Klafkowski Alfons	Przewodniczący	<i>[Signature]</i>
2	Czarzasty Zygmunt	Zastępca przewodniczącego	<i>[Signature]</i>
3	Widera Bernard	Zastępca przewodniczącego	<i>[Signature]</i>
4	Zgłobicki Edward	Zastępca przewodniczącego	<i>[Signature]</i>
5	Zoll Andrzej	Zastępca przewodniczącego	<i>[Signature]</i>
6	Breitkopf Jerzy	Sekretarz	<i>[Signature]</i>
7	Andrzejewski Piotr	Członek	<i>[Signature]</i>
8	Blicharz Barbara	Członek	<i>[Signature]</i>
9	Ciemniewski Jerzy	Członek	<i>[Signature]</i>
10	Drecki Roman	Członek	<i>[Signature]</i>
11	Kliś Józef	Członek	<i>[Signature]</i>
12	Knap Tadeusz	Członek	<i>[Signature]</i>
13	Kojder Tadeusz	Członek	<i>[Signature]</i>
14	Kupper Wacław	Członek	<i>[Signature]</i>
15	Lawina Anatol	Członek	<i>[Signature]</i>
16	Obarski Wojciech	Członek	<i>[Signature]</i>
17	Sutkowski Wacław	Członek	<i>[Signature]</i>
18	Średzińska Małgorzata	Członek	<i>[Signature]</i>
19	Wasilkowska Zofia	Członek	<i>[Signature]</i>
20	Wiśniewski Marek	Członek	<i>[Signature]</i>
21	Zakrzewska Janina	Członek	<i>[Signature]</i>